

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2022 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През първото тримесечие на 2022 г. сезонно изгладените данни за брутния вътрешен продукт (БВП)¹ показват ръст от 4.0% в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и повишение от 0.8% спрямо четвъртото тримесечие на 2021 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт през първото тримесечие на 2022 г. възлиза на 32 807 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 4 800 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.744045 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 18 811 млн. долара и съответно на 2 752 долара на човек от населението. Преизчислен в евро, БВП е 16 774 млн. евро, като на човек от населението се падат 2 454 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² (БДС) през първото тримесечие на 2022 г. възлиза на 28 484 млн. лв. по текущи цени.

¹ Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

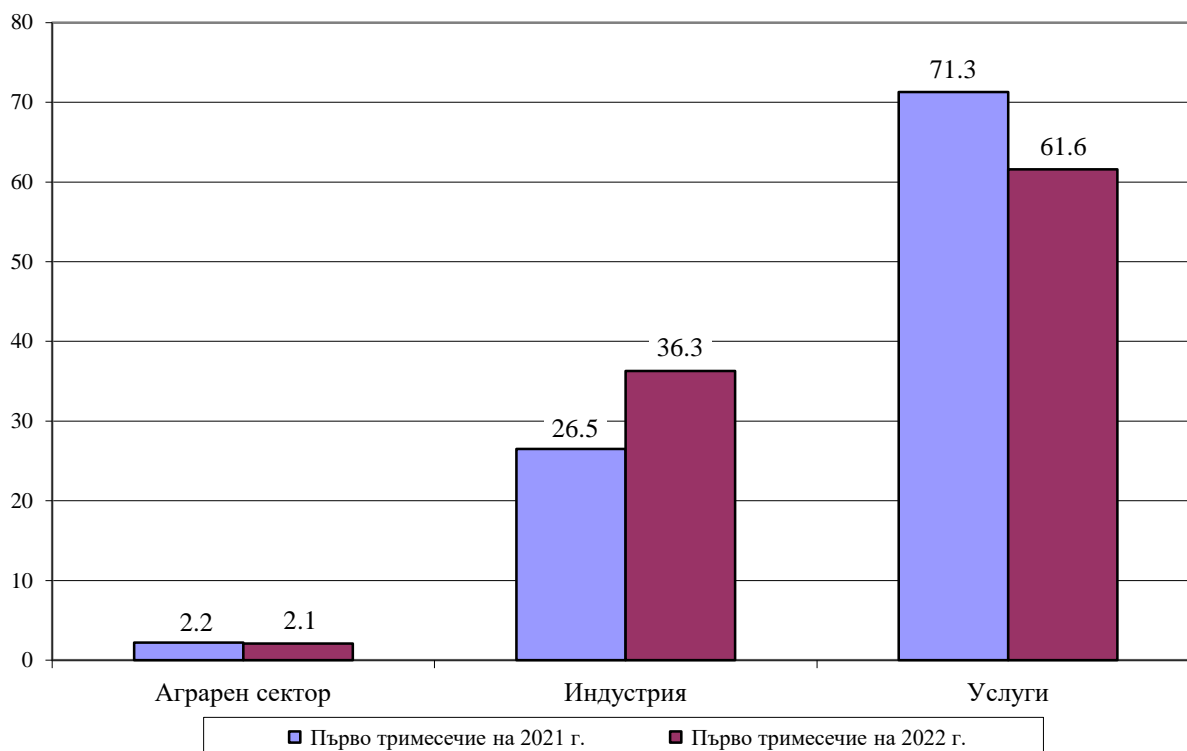
- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните икономически дейности на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² Брутната добавена стойност по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Структура на brutната добавена стойност по икономически сектори през първите тримесечия на 2021 и 2022 година, %

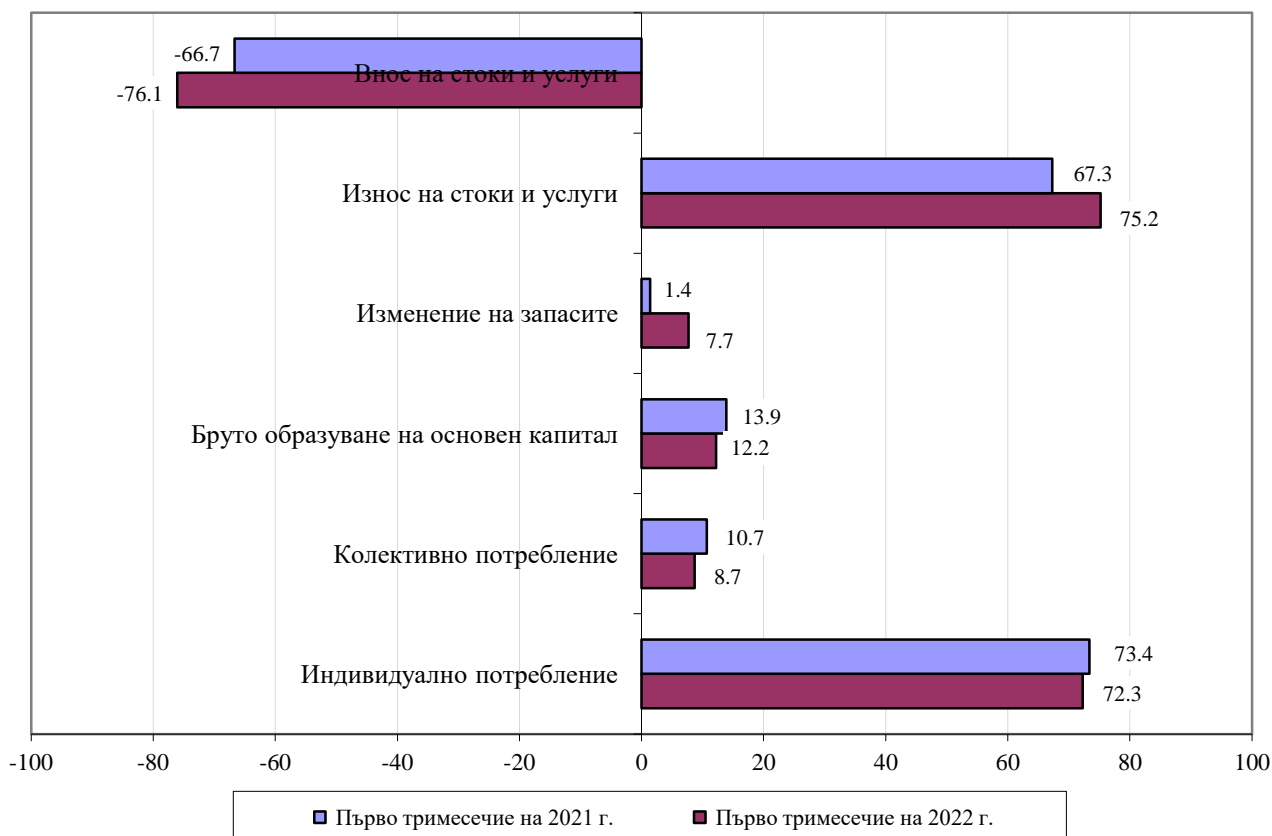

През първото тримесечие на 2022 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката е 2.1%, като намалява с 0.1 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година.

Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 9.8 процентни пункта до 36.3%.

Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сектора на услугите, намалява до ниво от 61.6% при 71.3% през съответния период на предходната година.

Фиг. 2. Компоненти на крайното използване на БВП през първите тримесечия на 2021 и 2022 година, %

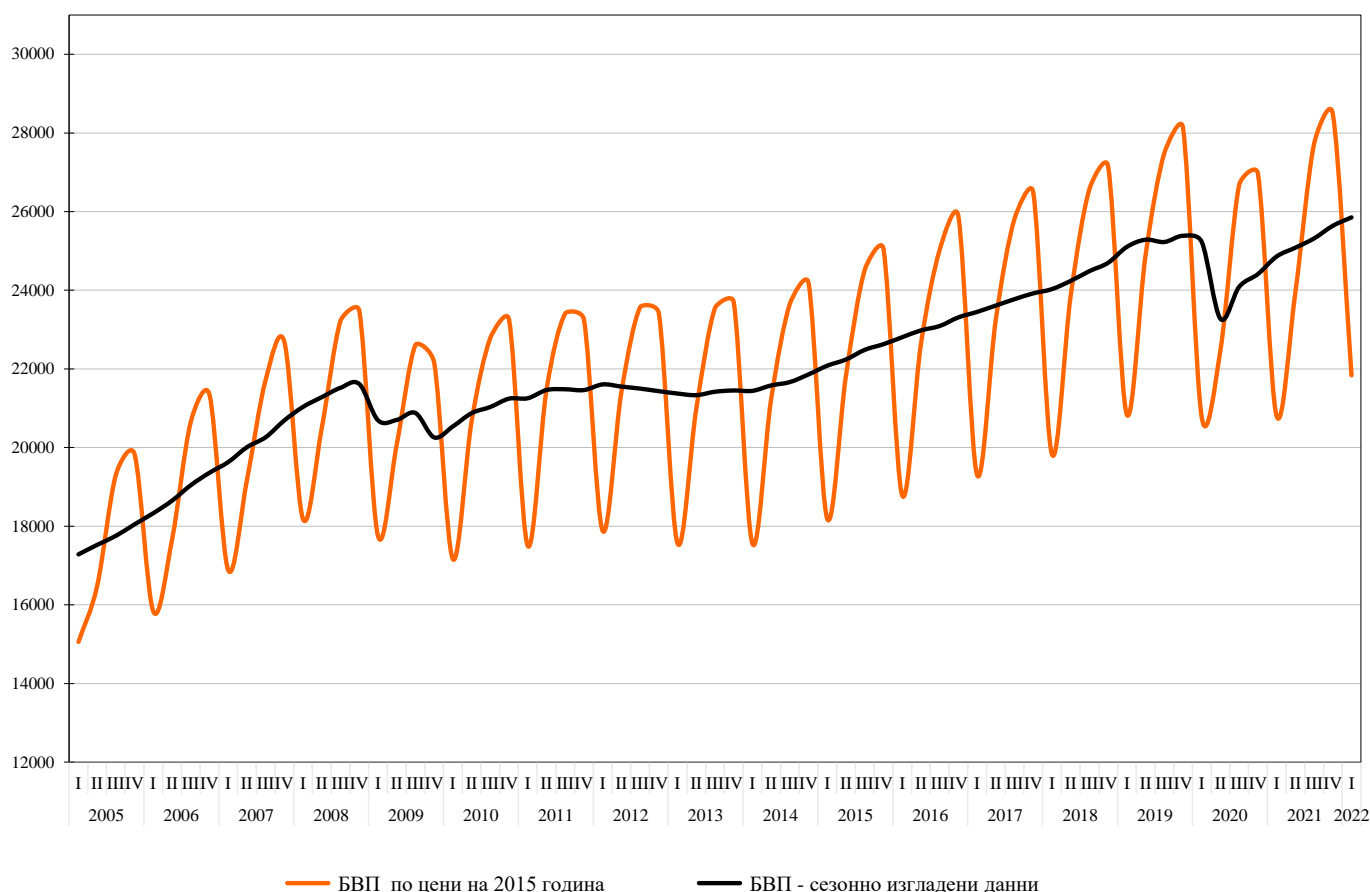
За крайно потребление¹ през първото тримесечие на 2022 г. се изразходват 81.0% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 12.2% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определения отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството или от внос, които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Темп на прираст на БВП по сезонно изгладени данни

Фиг. 3. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2022 г. по средногодишни цени на 2015 година, милиони левове

Тримесечни изменения по сезонно изгладени данни

Според сезонно изгладените данни през първото тримесечие на 2022 г. БВП¹ нараства спрямо предходното тримесечие с 0.8% (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.4%.

По предварителни данни за първото тримесечие на 2022 г. крайното потребление нараства с 1.0%, а бруто капиталобразуването с 16.8%.

Износът на стоки и услуги увеличава равнището си спрямо предходното тримесечие по сезонно изгладени данни с 1.9%, а вносът на стоки и услуги - с 3.8%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на софтуерния продукт JDemetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

Годишни изменения по сезонно изгладени данни

БВП нараства с 4.0%, а БДС с 3.9% през първото тримесечие на 2022 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

Растежът на брутната добавена стойност се определя от регистрираното увеличение при: Промисленост - 9.5%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - 8.8%, Селско, горско и рибно стопанство - 5.7%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - 3.6%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - 2.0%.

По отношение на компонентите на крайното използване влияние за регистрирания икономически ръст има бруто капиталобразуването с увеличение от 30.6% и крайното потребление с увеличение от 5.2%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 6.5%, а вносът на стоки и услуги - с 13.5% в сравнение с първото тримесечие на 2021 година.

Методологични бележки

Тримесечните оценки на националните сметки за БВП и неговите компоненти се разработват в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз, приети с Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване.

¹ Вж. www.nsi.bg, Макроикономическа статистика.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2022 г.
по сезонно неизгладени данни

		Първо тримесечие на 2022 г.		
		стойностен обем в текущи цени, млн.лв.	относителен дял, %	
			в БДС	в БВП
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	28483.7	100.0	86.8
2	Аграрен сектор	584.5	2.1	1.8
3	Индустрия	10349.4	36.3	31.5
4	Услуги	17549.8	61.6	53.5
5	Корективи	4323.8		13.2
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	32807.5		100.0
	<i>По елементи на крайното използване:</i>			
7	Крайно потребление (8+9)	26557.7		81.0
8	Индивидуално	23706.2		72.3
9	Колективно	2851.5		8.7
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	6545.2		19.9
11	В основен капитал	4013.6		12.2
12	Изменение на запасите	2531.6		7.7
13	Външнотърговско салдо (14 - 15)	-295.4		-0.9
14	Износ на стоки и услуги	24667.0		75.2
15	Внос на стоки и услуги	24962.4		76.1
16	Статистическа разлика	0.0		0.0

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2021	III 2021	IV 2021	I 2022	II 2021	III 2021	IV 2021	I 2022
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори	0.2	1.2	2.0	0.4	5.9	3.5	5.8	3.9
2	Селско, горско и рибно стопанство	2.4	3.4	3.4	-3.4	5.2	5.9	15.2	5.7
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.1	2.0	3.5	1.6	14.4	10.5	13.3	9.5
4	Строителство	-1.0	-3.0	-2.9	-3.2	-6.4	-8.6	-9.6	-9.8
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	0.9	1.5	0.5	0.7	-0.7	-3.4	3.6	3.6
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.5	1.6	4.4	2.1	4.8	3.9	8.7	8.8
7	Финансови и застрахователни дейности	2.0	-1.7	0.7	0.0	17.9	7.2	5.1	1.0
8	Операции с недвижими имоти	-0.3	0.6	2.7	-2.0	7.5	3.9	7.8	1.0
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	-0.6	-0.4	0.6	0.4	1.3	1.5	3.2	0.0
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	1.1	1.1	0.3	-0.5	2.4	3.8	3.7	2.0
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	-2.2	2.4	0.3	0.3	24.6	18.1	9.1	0.6
12	Корективи	2.2	1.6	-0.7	3.5	17.6	10.8	4.0	6.7
13	Брутен вътрешен продукт	0.9	0.9	1.3	0.8	7.8	5.1	5.0	4.0
	По елементи на крайното използване:								
14	Крайно потребление	0.7	2.5	1.0	1.0	8.1	7.0	7.2	5.2
15	Индивидуално	1.1	2.7	1.2	1.3	8.9	7.3	8.4	6.5
16	Колективно	-1.0	0.8	-1.2	-0.9	1.7	3.4	-0.1	-2.3
17	Бруто капиталобразуване	3.9	6.7	0.8	16.8	6.7	1.5	-3.4	30.6
18	В основен капитал	-0.6	-4.5	-1.5	1.0	-4.7	-13.6	-15.2	-5.6
19	Изменение на запасите	.	.	.	.	.	.	.	.
20	Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.
21	Износ на стоки и услуги	-0.7	-2.0	7.4	1.9	21.3	10.0	13.4	6.5
22	Внос на стоки и услуги	-0.7	3.1	6.8	3.8	22.0	12.8	11.2	13.5

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на сезонно изгладени верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.